

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Artur Fryc
Protokolant:	sekr. sądowy Bartłomiej Fachinetti

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 listopada 2019 r. w Warszawie

sprawy Z. W.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o prawo do emerytury policyjnej

na skutek odwołania Z. W.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

z dnia 24 kwietnia 2018 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu się Z. W. prawo do emerytury policyjnej od dnia 1 stycznia 2018 r.

Sędzia Artur Fryc

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2018 r. nr (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018r., poz. 132 z późn. zm.), odmówił Z. W. prawa do policyjnej emerytury. W uzasadnieniu organ emerytalno-rentowy podniósł, iż zgodnie z zaświadczeniem o przebiegu służby w Służbie Celnej z dnia 12 lutego 2018 r., o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, wydanym przez Izbę Administracji Skarbowej w Ł. ubezpieczony nie posiada co najmniej 5 lat przy wykonywaniu zadań określonych odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej lub służby w Służbie Celno-Skarbowej.

(decyzja ZER-u z 24.04.2018 r. – k. 12 a.r.)

Od powyższej decyzji odwołanie złożył ubezpieczony Z. W. zarzucając jej to, że zapadła na podstawie przepisów jawnie niezgodnych z Konstytucją RP (art. 2, 7 i 32 ust. 1) w postaci:

a) art. 12 ust 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu

Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz. U. 2018 r., poz. 132),

b) przepisów art. 21 ust. 1 oraz art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 rok o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu: Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 1321) poprzez pominięcie okresu służby sprzed 15.09.1999 roku i niezaliczanie jej do okresu uprawniającego do emerytury „mundurowej” ani nie zaliczanie jej do okresu równorzędnego do okresu pełnienia służby co jest działaniem prawa wstecz, albowiem zasady zaliczeń tych okresów służby były (i to dwukrotnie) zapisywane wcześniej w obu ustawach o Służbie Celnej (1999 oraz z 2009 roku).

Nadto odwołujący podniósł dodatkowe zarzuty, tj.:

1) naruszenie przepisów postępowania z art. 32 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r., poz. 132 z późn. zm.) w zw. z art. 7. 8. 9 i 10 p. 1 i 2 oraz 77 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez brak przeprowadzenia pełnego i wszechstronnego postępowania dowodowego i pominięcie (brak przeprowadzenia) wielu dowodów w sprawie, a oparciu się tylko na zaświadczeniu o przebiegu służby. Odwołujący zarzucił także błędną ocenę zebranego materiału dowodowego, brak zbadania okresu służby pod kątem pełnienia tzw. „zadań policyjnych”, brak zebrania i poddania analizie pełnej dokumentacji dotyczącej przebiegu służby, dotyczącej realnych czynności które odwołujący wykonywał, w tym również nie przesłuchania świadków,

2) obrazę art. 107 p. 1 pkt. 6 oraz 107 p. 3 k.p.a. poprzez brak wszechstronnego i pełnego uzasadnienia decyzji,

3) wydanie zaskarżonej decyzji w sposób wadliwy bez udziału odwołującego tj. na wniosek ale bez możliwości odniesienia się do materiału dowodowego,

4) a także z tzw. daleko idącej ostrożności procesowej zarzut obrazę przepisów: art. 1 ust.2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej i art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, polegające na ustaleniu, że odwołujący nie spełnia kryteriów określonych w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r., poz. 2270).

W konsekwencji Z. W. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyznanie na jego rzecz prawa do świadczenia emerytalnego.

(odwołanie – k. 3-21 a.s.)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zakład w uzasadnieniu podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 65-67 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. W., urodzony w dniu (...), od 17 czerwca 1990 r. do 30 kwietnia 1993 r. prowadził działalność gospodarczą pod numerem (...), określoną jako „wszelka działalność nie wymagająca koncesji”.

(decyzja o wykreśleniu działalności gospodarczej z 13.05.1993 r. – k. 6 a.o. dot. zatrudnienia t. I)

Od 1 sierpnia 1992 r. do 30 kwietnia 1993 r. odwołujący zatrudniony był w P.P.U.H. (...) Sp. z o.o. w Ł., na stanowisku (...).

(świadczenie pracy – k. 7 a.o. dot. zatrudnienia t. I)

W okresie od 4 maja 1993 r. do 27 grudnia 1994 r. Z. W. zatrudniony był w Urzędzie Miasta Ł. Delegaturze Ł. na stanowisku (...).

(świadczenie pracy – k. 8 a.o. dot. zatrudnienia t. I)

Od 9 stycznia 1995 r. do 9 kwietnia 1995 r. odwołujący zatrudniony był w Głównym Urzędzie Celnym w Ł. w pełnym wymiarze na stanowisku kontrolera celnego. Zadaniem powyższej jednostki było kontrolowanie wszystkich urzędów celnych w kraju, zadania w ramach wyżej wskazanej komórki realizowane były na terenie Urzędu Celnego w Ł..

(umowa o pracę z 09.01.1995 r. – k. 1 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Następnie od 10 kwietnia 1995 r. do 9 stycznia 1998 r. odwołujący został zatrudniony przez Urząd Celny w Ł. w Dziale Kontroli Wewnętrznej w pełnym wymiarze czasu na stanowisku kontrolera celnego, na okres odbycia służby przygotowawczej w Izbie Celnej w Ł.. Po zatrudnieniu w Izbie Celnej początkowo odwołujący (wraz z m. in. D. J. (1)) dokonywał odpraw celnych, przeszukań towarów/pojazdów/osób, fizycznych kontroli towarów z polecenia Naczelnika Oddziału (np. w styczniu 1995 r. w S. w Agencji (...)) – kontrola mebli z H., zdjęcie plomb, sprawdzenie towarów). Od listopada 1995 r. ubezpieczony skierowany został do pełnienia służby w Dziale Postępowania Celnego Urzędu Celnego w Ł.. W Dziale Postępowania w Sprawach Celnym Urzędu Celnego w Ł. Z. W. prowadził postępowania zgodnie z właściwością działu, w tym czynności dotyczące przemytu w ramach mienia przesiedlenia, procedury celne i tranzytowe TIR, WPT, jak również pełnił obowiązki koordynatora procedur uproszczonych. Dział powyższy był działem merytorycznym, w którym podejmowano między innymi istotne decyzje w sprawach prawnych. Do obowiązków odwołującego należało przygotowanie pod względem formalnym i merytorycznym pozwoleń oraz nadzór nad prawidłowym przebiegiem procedury celnej, czy kontrola dokumentów firm, towarów i miejsc realizacji tej procedury.

(umowa o pracę z 07.04.1995 r. – k. 10 a.o. t. I, pismo Dyrektora Urzędu Celnego w Ł. z 28.09.1995 r. – k. 18 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s., zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD)

Od października 1994 r. pracę w Izbie Celnej rozpoczęła również B. B.. Pracę powyższą wykonywała także A. G.. Kobiety współpracowały razem z odwołującym od 1996 r. w powyższym Dziale Postępowania Celnego, jak również w późniejszym okresie w kolejnych działach do 2006 r. B. B. oraz A. G. nie występowały dotychczas o przyznanie świadczenia emerytalnego na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Od 29 grudnia 1994 r. zatrudniony był w Izbie Celnej również D. J. (1), pierwotnie pełnił zadania funkcjonariusza celnego, zajmującego się odprawą celną (przez okres 3 lat), następnie od 1997 r. (przez okres 3 lat) mężczyzna był funkcjonariuszem działu dot. procedur gospodarczych, współpracował wraz z odwołującym do 2001 r. Kolejno D. J. (1) powrócił do wykonywania czynności związanych z odprawami celnymi, gdzie aktualnie pracuje jako funkcjonariusz celny – dyspozytor centrum urzędowego do dokonywania odpraw (...). Aktualnie mężczyzna pozostaje na emeryturze, przyznanej na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, z uwagi na przepracowanie około 20 lat jako funkcjonariusz przy odprawach celnym.

(umowa o pracę z 07.04.1995 r. – k. 10 a.o. t. I, pismo Dyrektora Urzędu Celnego w Ł. z 28.09.1995 r. – k. 18 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s., zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD)

Od 10 stycznia 1998 r. odwołujący rozpoczął pełnienie służby stałej w Urzędzie Celnym w Ł., na podstawie umowy o pracę z 8 stycznia 1998 r. został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu jako funkcjonariusz celny na stanowisku starszego kontrolera celnego w komórkach organizacyjnych Urzędu Celnego w Ł. na terenie ówczesnego województwa miejskiego (...). Pełnił nadal analogiczne obowiązki.

(umowa o pracę z 08.01.1998 r. – k. 29 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 30 a.o. t. I, zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD)

Od października 1998 r. do 31 marca 1999 r. odwołujący wykonywał obowiązki służbowe w Referacie Reguł ds. Pochodzenia Towarów. Zajmował się zbieraniem i przygotowywaniem materiałów niezbędnych do wydania decyzji w sprawach z zakresu uznania zgłoszenia celnego za prawidłowe lub nieprawidłowe, wznowień postępowań, czy wszczęcia postępowań na podstawie Ordynacji podatkowej.

(pismo Dyrektora Urzędu Celnego z 19.10.1998 r., z 29.12.1998 r. – k. 34, k. 38 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 35 a.o. t. I.)

W latach 1997 – 2001 odwołujący wykonywał czynności związane z przestępstwami karnymi, kradzieżami samochodów, przemytem, skutkujące wnioskiem skierowanym do Prokuratury. Z. W. wielokrotnie był przesłuchiwany w charakterze świadka, jak również samodzielnie inicjował postępowania kierując zawiadomienia do Prokuratury. Sprawy te dotyczyły różnych firm (m. in. (...), (...), (...), (...)), których nielegalne działania związane były z wysokimi skutkami finansowymi, dotyczyły kwestii przemytów, sfalszowania świadectw pochodzenia, fałszerstw/zmian kodów towarowych w celach uzyskania niższych stawek podatków celnych, spraw tzw. „miniprzesiedleń”, tj. fałszerstw dokumentów, polegających na wyłudzeniu zwolnienia z podatku VAT, cła, akcyzy. Łącznie w okresie tym przeprowadzonych zostało około 200 wyżej wskazanych postępowań, które ostatecznie doprowadziły do wszczęcia stosownych postępowań przed sądami powszechnymi.

(zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD, zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD)

W działaniach operacyjnych brali udział funkcjonariusze przeszkoleni w zakresie kontroli odpraw, obrotu towarowego, współpracujący z komórkami organizacyjnymi karnymi, w tym między innymi odwołujący Z. W.. W działaniach takich udziału nie brali jedynie funkcjonariusze z oddziałów logistycznych, czy oddziału kadr. Działania powyższe odbywały się wskutek wskazania przez inne służby, bądź samoistnie w celu prewencyjnym (np. na drodze kontroli środków przewozowych). W zakresie pozwoleń procedur uproszczonych odwołujący współpracował między innymi wraz z D. J. (2). Czynności te polegały na uprzednim sprawdzeniu dopuszczalności złożenia wniosku przez dany podmiot ubiegający się o pozwolenie, tj. sprawdzeniem i analizą dokumentów, magazynu, rodzaju towarów importowanych. Po stwierdzeniu dopuszczalności wniosku (sprawdzeniu, iż towary importowane nie znajdowały się na liście towarów zabronionych w ramach procedury uproszczonej) wydawane było pozwolenie. Przez dowołującego przeprowadzane były także kontrole dokumentowe i fizyczne, w przypadku wpływu od podmiotu wniosku o przedłużenie pozwolenia. Przedmiotem powyższego były między innymi towary podwójnego przedłużenia, środki ochrony roślin, zwierząt, artykuły wojskowe (amunicja, broń), towary akcyzowe.

(zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD)

Z dniem 1 lipca 2000 r. Z. W. został mianowany do służby stałej w Urzędzie Celnym w Ł. na stanowisko Starszego kontrolera celnego, w konsekwencji uzyskując tytuł Młodszeo dyspozytora celnego. Obowiązki odwołującego, skierowanego wówczas do Działu Postępowania w Sprawach Celnym uległy zwiększeniu. Do jego zadań należało prowadzenie spraw i przygotowanie decyzji w sprawach postępowania celnego dot. operacji uprzywilejowanych, opłat manipulacyjnych, pozwoleń ze szczególnym uwzględnieniem pozwoleń na procedurę uproszczoną, zbieranie i przygotowywanie materiałów niezbędnych do rozpatrzenia odwołań od decyzji, wykonywanie innych czynności zleconych z zakresu pracy Urzędu, pogłębianie wiedzy zawodowej. Z. W. prowadził postępowania, przygotowywał

pozwolenia oraz nadzorował prawidłowy przebieg procedury celnej. Był również koordynatorem procedur celnych uproszczonych, do jego zadań należało kontrolowanie dokumentów firm, towarów i miejsc realizacji tej procedury, wydawanie plombownic i pieczęci, zatwierdzanie rejestrów oraz prowadzenie szkoleń w firmach i oddziałach celnych. Czynności te stanowiły rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw. Zadania te realizowane były w terenie, lecz także w biurze, poprzez prowadzenie postępowań kontrolnych, dochodzeniowych, czy w postępowaniach administracyjnych, celnych, podatkowych. Nadto odwołujący w ramach powyższego referatu zajmował się przeprowadzaniem przesłuchań świadków/stron w drodze pomocy prawnej (z uwagi na właściwość miejscową), powoływanych przez inne izby celne. Współpracownikiem odwołującego w powyższym referacie nadal były B. B. oraz A. G.. Nadto od 2000 r. do 2004 r. z odwołującym współpracował J. S., który pełnił służbę w ramach innego niż odwołujący referatu. Mężczyźni pracowali w jednym budynku. Z. W. niejednokrotnie zlecał w tym okresie czynności J. S. oraz innym funkcjonariuszom, polegające między innymi na sprawdzaniu numerów samochodów pod względem ich sprowadzenia w wyniku przestępstwa.

(Akt mianowania – k. 51 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 53 a.o. t. I, oświadczenie B. B. – k. 35 a.s., zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD, zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania J. S. – k. 142-143v a.s.)

Z dniem 1 października 2001 r. Z. W. uzyskał wyższy stopień służbowy – został mianowany na dyspozytora celnego. Z dniem 1 października 2004 r. odwołujący mianowany został na stanowisko Inspektora celnego. Wyżej wskazane obowiązki odwołującego nie ulegały zasadniczej zmianie.

(Akt mianowania z 01.10.2001 r. – k. 59 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 60 a.o. t. I, Akt mianowania z 01.10.2004 r. – k. 80 a.o. t. I, zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD)

Po wyodrębnieniu Izby Celnej w 2002 r. na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2002 r. w sprawie utworzenia izb celnych i urzędów celnych oraz określenia ich siedzib odwołujący pracował, razem z B. B., w Referacie Dochodzeniowo-Śledczym. Wskutek dokonanej w 2002 r. reorganizacji przejęte zostały określone zadania z Głównego Urzędu Celnego, tj. postępowania odwoławcze w sprawach celnych i podatkowych. Z. W. skierowany wówczas został do pełnienia służby celnej w Izbie Celnej w Ł. – w Referacie Przeznaczeń Celnych. W Referacie Przeznaczeń Celnych i Spraw Karnych Skarbowych odwołujący zajmował się prowadzeniem postępowań w ramach właściwości rzeczowej referatu, koordynowaniem procedur celnych i tranzytowych TIR, WPT. Do zadań odwołującego jako koordynatora należało kontrolowanie dokumentów firm, towarów i miejsc realizacji tej procedury, wydawanie plombownic i pieczęci, zatwierdzanie rejestrów oraz prowadzenie szkoleń w firmach i oddziałach celnych. Wśród czynności było również wydawanie decyzji w przedmiocie konkretnych towarów. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości do obowiązku odwołującego jako koordynatora należało inicjowanie postępowań celnych i karno-skarbowych. Z. W. występował także przed sądem w sprawach związanych z postępowaniami karnymi (w tym dotyczącego nieprawidłowości przy zgłaszaniu mienia przemieszczenia), jak również wykonywał czynności dotyczące służby dyżurnej (tj. przyjmowaniem informacji, zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, udzielaniem informacji celnej). Wielokrotnie zdarzało się, iż czynności były zlecane funkcjonariuszom celnym przez sądy powszechne bądź Prokuraturę. Współpracownikiem odwołującego w powyższym referacie była nadal B. B. oraz A. G., które wykonywały analogiczne co odwołujący czynności.

(pismo Dyrektora Izby Celnej z 25.10.2005 r. – k. 84 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 85-86 a.o. t. I, oświadczenie A. G. – k. 33 a.s., oświadczenie B. B. – k. 35 a.s., zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s., zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD, zeznania A. G. – k. 171 a.s. na płycie CD)

W okresie od 1998 r. do 2004 r. wielokrotnie były prowadzone działania kontrolne z katalogu wskazanego w art.1 ust.2 pkt 4 i 5 ustawy o Służbie Celnej z 24 lipca 1999 roku i art. 2 ust.1 pkt 4-6 ustawy o Służbie Celnej z 27 sierpnia 2009 roku, odnoszące się do podmiotów, które zgłaszały towary w procedurze składu celnego oraz do podmiotów prowadzących agencje celne. Prowadził je również odwołujący. W firmach, które uzyskały pozwolenia na stosowanie procedury uproszczonej w procedurach celnych i procedur tranzytowych TIR i WPT oraz

zabezpieczeń generalnych, działania kontrolne odbywały się przy udziale komórki zajmującej się nadzorem nad procedurami uproszczonymi nadal z bezpośrednim udziałem odwołującego Z. W.. Do 2006 r. odwołujący wykonywał czynności zarówno biurowe, jak i terenowe. Przedmiotem dokonywanych kontroli były objęte technologie, handel międzynarodowy towarów objętych zakazem przywozu. Odwołujący był inicjatorem prowadzenia postępowania w zakresie firm zajmujących się sprowadzaniem towarów w sposób naruszający przepisy celne i podatkowe, występował dodatkowo jako przedstawiciel Urzędu Celnego w sprawach dotyczących mienia przesiedlenia z U. i K. w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Przez cały okres służby do 2006 r. odwołujący obowiązany był do wykonywania wszelkich czynności, które zlecone zostały przez przełożonego, a które nie były zawarte w kartach praw i uprawnień.

(oświadczenie J. S. – k. 29 a.s., zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Od 27 listopada 2006 r. do 26 maja 2007 r. odwołujący przeniesiony został czasowo do Referatu Elementów Kalkulacyjnych i Przeznaczeń Celnych w Urzędzie Celnym II w Ł.. Następnie na mocy decyzji z dnia 9 maja 2007 r. ubezpieczony przeniesiony został z dniem 27 maja 2007 r. na stałe do wyżej wskazanego Referatu. W Referacie Elementów Kalkulacyjnych i Przeznaczeń Celnych Urzędu Celnego II w Ł. odwołujący prowadził postępowania celne (w ramach procedur gospodarczych) związane z uszczupleniami należności celnych, przygotowywał decyzje wymiarowe cła i podatku. Z. W. prowadził także postępowania dotyczące wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia (odpady szkodliwe, substancje chemiczne, i in. materiały). Aktualnie referat powyższy znajduje się strukturach Urzędu Celno-Skarbowego, czynności wykonywane przez funkcjonariuszy w jego ramach uznawane są za czynności policyjne.

(decyzja z 23.11.2006 r. – k. 99 a.o. t. I, decyzja z 09.05.2007 r. – k. 100 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy – k. 109, k. 112 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Kolejno odwołujący został czasowo przeniesiony na okres od 16 czerwca 2008 r. do 15 września 2008 r. do Sekcji Znaków Akcyzy w Urzędzie Celnym II w Ł.. W okresie tym odwołujący skierowany został celem zastępowania innego funkcjonariusza. W zakresie jego obowiązków mieściły się czynności związane ze znakami akcyzy nakładane na alkohol i tytoń, w tym przygotowanie postanowień o nadaniu znaków, legalizacji znaków, ustalaniu kwestii związanych z ewentualnym podrobieniem znaków. W okresie tym odwołujący przeprowadzał kontrole terenowe, m. in. placówek handlowych, banderoli, produktów akcyzowych. Kontrole te odbywały się o różnych porach dnia.

(decyzja z 12.06.2008 r. – k. 114 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 117, k. 125-126 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s., zeznania D. J. (1) – k. 126 a.s. na płycie CD)

Z dniem 30 listopada 2009 r. Z. W. mianowany został na stopień młodszego aspiranta celnego w korpusie aspirantów Służby Celnej.

(akt mianowania z dniem 30.11.2009 r. – k. 134 a.o. t. I, karta zakresu obowiązków i uprawnień – k. 139 a.o. t. I)

Następnie od 17 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Z. W. skierowany został czasowo do pełnienia służby w I Referacie Dozoru Urzędu Celnego II w Ł., następnie na okres od dnia 1 stycznia do 31 stycznia 2012 r. odwołujący skierowany został ponownie czasowo do pełnienia służby w I Referacie Dozoru Urzędu Celnego II w Ł.. W Referacie Dozoru w Ł. w ramach (...) odwołujący realizował zadania kontrolne związane z towarami akcyzowymi (...), w tym z kontrolą ich przewozu. Praca odwołującego miała charakter zmianowy, odbywała się w terenie oraz w biurze, zaś dozоровanie kontroli transportów stanowiło kontrolę 24-godzinną. W trakcie zmiany służbę pełniło dwóch funkcjonariuszy, w przypadku pojawienia się sygnału o nieprawidłowościach, jeden spośród funkcjonariuszy kierowany był do dokonania kontroli w terenie.

(pismo Dyrektora Izby Celnej w Ł. z 27.12.2011 r. – k. 167 a.o. t. I, zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Kolejno od 9 sierpnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. odwołujący został skierowany czasowo do Referatu Akcyzy i Gier Urzędu Celnego II w Ł.. W referacie tym odwołujący zajmował się systemem (...) i ewidencją węglową, w tym czynnościami związanymi z kontrolą obrotu olejem opałowym (przestępstwami podatkowymi dot. akcyzy). Praca odwołującego była wówczas zasadniczo biurowa, co wynikało z posiadanych przez odwołującego problemów zdrowotnych. Czynności Z. W. polegały na analizie wykrytych przez system (...) nieprawidłowości, kierowaniem wniosków o wszczęcie postępowań do referatu karno – skarbowego.

(pismo Izby Administracji Skarbowej w Ł. – k. 95 a.s., zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Od 9 stycznia 1995 r. do 27 grudnia 2012 r. odwołujący pełnił służbę w szczególnym charakterze na stanowiskach: kontrolera celnego, st. Kontrolera celnego, inspektora celnego, specjalisty Służby Celnej. Okres ten, zgodnie ze świadectwem służby z dnia 27 grudnia 2012 r., potraktowany został jako okres pracy w szczególnym charakterze zgodnie z art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2004 r., nr 39, poz. 353 z późn. zm.).

(świadectwo służby z 27.12.2012 r. – akta osobowe Nr (...), tom II)

Dyrektor Izby Celnej w Ł. w dniu 6 sierpnia 2012 r. wszczął wobec Z. W. postępowanie administracyjne w sprawie zwolnienia ze służby na podstawie art. 105 pkt 9 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej w związku z zaistnieniem ważnej przyczyny, którą stanowi wysoka absencja chorobowa wynosząca od 2009 r. łącznie 399 dni, powodując dezorganizację służby, i brak gwarancji, że dalsze jego pozostawanie w służbie zapewni należyte wykonywanie obowiązków.

W konsekwencji decyzją z dnia 26 września 2012 r. Dyrektor Izby Celnej w Ł. zwolnił Z. W. (wówczas młodszego aspiranta celnego) pełniącego służbę w Referacie Elementów Kalkulacyjnych i Przeznaczeń Celnym w Urzędzie Celnym II w Ł. ze służby po upływie trzech miesięcy od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji.

(decyzja Dyrektora Izby Celnej z 26.09.2012 r. – akta osobowe Nr (...), tom II)

Wskutek umorzenia postępowania dyscyplinarnego, od dnia 13 lutego 2013 r. Z. W. przywrócony został do służby, na stanowisko specjalisty Służby Celnej, ze stopniem służbowym jako młodszy aspirant celny w korpusie aspirantów Służby Celnej. Odwołujący skierowany został do pełnienia obowiązków w Urzędzie Celnym II w Ł. w Referacie Akcyzy i Gier.

(pismo Dyrektora Izby Celnej z 12.02.2013 r. – k. 200 a.o. t. I, sprostowane świadectwo służby – akta osobowe Nr (...), tom II)

Z dniem 26 stycznia 2014 r. Z. W. został mianowany na stopień służbowy aspiranta celnego w korpusie aspirantów Służby Celnej.

(mianowanie na stopień służbowy - akta osobowe Nr (...), tom II)

Od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r. odwołujący pełnił służbę w Samodzielnym Referacie Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier w Drugim Urzędzie Skarbowym Ł.. W Referacie Akcyzy i Gier Z. W. prowadził postępowania w zakresie podatku akcyzowego. Były to sprawy związane z naruszeniami prawa w obrocie olejem opałowym i węglem oraz z kradzieżami prądu. Odwołujący zajmował się rejestracją i obsługą systemu (...), rejestracją i ewidencjonowaniem zestawień w zakresie wyrobów węglowych.

(informacja o zmianie miejsca wykonywania obowiązków służbowych z 20.02.2017 r., upoważnienie Nr (...) 01.03.2017 r., pismo Izby Administracji Skarbowej w Ł. z 30.05.2017 r., pismo w przedmiocie zakresu obowiązków, kompetencji i odpowiedzialności z 30.06.2017 r. – akta osobowe Nr (...), tom II)

W trakcie pełnionej przez odwołującego służby wszystkie komórki organizacyjne zobowiązane były do wzajemnego współdziałania w zakresie niezbędnym dla prawidłowego wykonania zadań urzędu, taka forma kontroli i współpracy wynikała z regulaminu organizacyjnego Urzędu Celnego. Funkcjonariusze, którzy zajmowali się sprawami celnymi w komórkach organizacyjnych merytorycznych (w tym odwołujący) wykonywali zadania o charakterze policyjnym. Z. W. brak udział w akcjach tajnych (uczestniczył między innymi w akcji (...), czy na początku 2017 r. w akcji (...)), na polecenie ustne przełożonego obowiązany był uczestniczyć w akcjach wyjazdowych, związanych ze wspomaganie działania wydziału zwalczania przestępczości. Kontrole w terenie odbywały się w asyście Policji lub Straży Granicznej. Komórki, w których pracował odwołujący wyspecjalizowane były do zwalczania przestępczości. Niejednokrotnie kontrola odbywała się również na terenie Urzędu Celnego, lecz także bezpośrednio w firmach, gdzie odwołujący dokonywał również przeszukań. Zarówno w trakcie pełnienia czynności, jak i w trakcie występowania przed sądem odwołujący legitymował się stosownymi upoważnieniami.

(Regulamin organizacyjny Urzędu Celnego II w Ł. – k. 192-218 a.s., zeznania B. B. – k. 171 a.s. na płycie CD)

Pod koniec 2009 r. przeprowadzane były pierwsze badania lekarskie pozwalające na posiadanie broni i stosowanie środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy celnych. Badania te dotyczyły wówczas funkcjonariuszy Wydziału Zwalczania Przestępczości. Następnie, w roku 2010, po ukończeniu szkoleń (...) pozostali funkcjonariusze celni sukcesywnie byli wyposażani w broń. Do 2010 r. wydziały operacyjne służby celnej działały w asyście Policji bądź innych służb uzbrojonych.

(całokształt materiału dowodowego w sprawie, w tym zeznania odwołującego – k. 222v-224v a.s.)

Odwołujący pełnił powyższą służbę stałą w pełnym wymiarze czasu służby w Izbie Celnej w Ł., w Izbie Administracji Skarbowej w Ł., do dnia 31 sierpnia 2017 r. Stosunek służbowy ustał w wyniku wygaśnięcia stosunku służbowego na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, z późn. zm.).

(sprostowane świadectwo służby – akta osobowe Nr (...) tom II)

W dniu 17 stycznia 2018 r. Z. W. złożył wniosek o przyznanie emerytury na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

(wniosek o emeryturę – akta osobowe Nr (...) tom II)

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2018 r. nr (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r., poz. 132 z późn. zm.), odmówił Z. W. prawa do policyjnej emerytury. W uzasadnieniu organ emerytalno-rentowy podniósł, iż zgodnie z zaświadczeniem o przebiegu służby w Służbie Celnej z dnia 12 lutego 2018 r., o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, wydanym przez Izbę Administracji Skarbowej w Ł. ubezpieczony nie posiada co najmniej 5 lat przy wykonywaniu zadań określonych odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej lub służby w Służbie Celno-Skarbowej.

(decyzja ZER-u z 24.04.2018 r. – k. 12 a.r.)

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, jak również w aktach rentowych i osobowych dotyczących Z. W., albowiem ich treść i autentyczność nie była

kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Nadto podstawą ustaleń faktycznych w sprawie stały się wiarygodne i spójne zeznania odwołującego się, jak również świadków D. J. (1), B. B., A. G. oraz J. S.. Zeznania te były wiarygodne, spójne oraz logiczne.

Odwołujący oraz D. J. (1) pracowali w tym samym budynku Urzędu Celnego, na tym samym piętrze. Niejednokrotnie rozmawiali w trakcie pracy, dzielili się doświadczeniami. Szefowie odwołującego oraz świadka pracowali w jednym pokoju. Od października 1994 r. pracę w Izbie Celnej rozpoczęła również B. B., pracę tę wykonywała także A. G.. Kobiety współpracowały razem z odwołującym od 1996 r. początkowo w Dziale Postępowania Celnego, następnie w Dziale Postępowania do Spraw Celnym, kolejno (po powstaniu Izby Skarbowej) w Referacie Przeznaczeń Celnym i Spraw Karnych Skarbowych do 2006 r. W tym miejscu wskazać wprawdzie trzeba, iż w zeznaniach świadka B. B. można było dostrzec rozbieżność w dacie pełnienia służby wraz z odwołującym, bowiem świadek twierdziła, że współpraca ta trwała do 2006 r., jednocześnie wskazując w dalszych zeznaniach, iż współpraca ta zakończyła się w 2000 r. Nie ulega jednak wątpliwości sądu, że powyższe stanowiło wyłącznie oczywistą omyłkę we wskazaniu daty, bowiem całością zeznań świadka potwierdził, że wspólne pełnienie służby funkcjonariuszy trwało do 2006 r. Po 2006 r. B. B. rozpoczęła zaś pracę w I Urzędzie Celnym w Ł., również A. G. rozpoczęła pracę w odrębnym urzędzie. W latach od 1998 r. do 2004 r. służbę w Referacie Kontroli Składów Celnym i Agencji Celnym Urzędu Celnego w Ł. a następnie w związku ze zmianami organizacyjnymi w Referacie Kontroli Składów Celnym, Agencji Celnym i Procedur Uproszczonych w Izbie Celnej w Ł. pełnił J. S.. W latach od 2000 r. do 2004 r. referat, w którym służbę pełnił J. S. współpracował zaś z referatem odwołującego się.

Powyższe dało podstawy do uznania, iż niewątpliwie świadkowie mieli wiedzę odnośnie wykonywanych przez odwołującego czynności, prowadzonych na bieżąco spraw. Świadek D. J. (1) potwierdził, iż niejednokrotnie sprawy, które wpływały do odwołującego się okazywały się sprawami karnymi, zaś pozornie stanowiły sprawy w postępowaniu celnym. Z. W. nie przekazywał wówczas powyższych spraw do Wydziału Karnego lecz prowadził je do momentu przekazania ich do Prokuratury. Z zeznań świadka D. J. (2) wynikało, iż odwołujący z pewnością wykonywał powyższe zadania w okresie co najmniej od 1999 r. do 2007 r. (wskazywał jednak, iż nawet przed 1999 r. miejsce miało wykonywanie takich czynności przez odwołującego się). Świadek B. B. oraz A. G. pracowały zaś w tych samych referatach, co odwołujący od 1996 r. do 2006 r., niewątpliwym jest, iż miały bezpośrednią wiedzę odnośnie wszelkich czynności, jakie wykonywał Z. W. w powyższym okresie. Wiedzę o czynnościach odwołującego w okresie od 2000 r. do 2004 r. miał także J. S., bowiem także współpracował z odwołującym przy analogicznych czynnościach.

Na podstawie wyżej wskazanych dowodów potwierdzone zostało, iż odwołujący niewątpliwie pełnił przez co najmniej 5 lat, do 2006 r. służbę celną przy realizacji zadań policyjnych określonych odpowiednio w ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.), jak również w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799). Przez powyższy okres służby odwołujący wykonywał w komórkach urzędu zadania i obowiązki określone w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy o Służbie Celnej z 24 lipca 1999 roku i art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o Służbie Celnej z 27 sierpnia 2009 roku, o czym mowa szerzej w dalszych rozważaniach prawnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż na skutek zmiany ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym funkcjonariuszy ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 1321), zabezpieczeniem emerytalnym przysługującym funkcjonariuszom wymienionym w art. 1 ust. 1 ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym funkcjonariuszy objęto również funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. lub których stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.) lub

art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948) (art. 1 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy).

Zgodnie z art. 12 ust.1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r., poz. 132 ze zm.) emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej lub w Służbie Więziennej z wyjątkiem funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych.

Zgodnie z ust 2 powyższego przepisu, w przypadku funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej dodatkowo wymagane jest ukończenie 55 lat życia i posiadanie stażu służby co najmniej 5 lat przy wykonywaniu zadań określonych odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (pkt 1) lub służby w Służbie Celno-Skarbowej (pkt2).

W myśl art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (ustawa uchylona 31 października 2009 r.) do zadań Służby Celnej należała realizacja polityki celnej państwa w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności: rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, przestępstw i wykroczeń związanych z przywozem i wywozem towarów oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym innymi ustawami (ust. 4), jak również rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony dóbr kultury oraz ochrony własności intelektualnej, a także przestępstw i wykroczeń związanych z wprowadzaniem na polski obszar celny oraz wyprowadzaniem z polskiego obszaru celnego towarów objętych ograniczeniami lub zakazami, w szczególności takich jak: odpady szkodliwe, substancje chemiczne, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe oraz broń, amunicja, materiały wybuchowe i technologie objęte kontrolą międzynarodową (ust. 5).

Jak wskazywał zaś art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (ustawa uchylona 1 marca 2017 r.) do zadań Służby Celnej należała realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe, prekursorzy materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym (art. 2 ust. 1 pkt 4), rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) (art. 2 ust. 1 ust. 5), jak również rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko:

a) zdrowiu, określonych w art. 55, 57, 61 i 66 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 i 437),

b) dobrom kultury, określonych w art. 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505 oraz z 2016 r. poz. 1330) i w art. 53 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506),

c) prawom własności intelektualnej, określonych w art. 116–118 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 i 1333) i w art. 305 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 oraz z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615),

d) przyrodzie, określonych w art. 128 i art. 131 pkt 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422),

e) środowisku, określonych w art. 183 § 2, 4, 5 i 6, w przypadku czynów, o których mowa w art. 183 § 2, 4 i 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137), oraz przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, określonych w art. 244 Kodeksu karnego, w zakresie niestosowania się do zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych,

f) ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym, określonym w art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 194 oraz z 2016 r. poz. 1228)

– oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celną (art. 2 ust. 1 pkt 6).

Funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który w dniu zwolnienia ze służby, przekształcenia albo wygaśnięcia stosunku służbowego osiągnął staż służby 15 lat, w tym co najmniej 5 lat, o których mowa w ust. 2, ale nie osiągnął wieku 55 lat życia, nabywa prawo do emerytury w dniu osiągnięcia tego wieku, niezależnie od przyczyny zwolnienia ze służby, wygaśnięcia czy przekształcenia stosunku służbowego (ust. 3).

Zasady ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego dla tej grupy funkcjonariuszy uregulowane zostały w art. 15d ustawy zaopatrzeniowej. Wynika z niego, iż emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 2-3 ustawy zaopatrzeniowej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a tej ustawy.

Nie ulega wątpliwości, iż zasadniczym środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 1148 z późn. zm.), Z kolei zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia, okresy służby zaliczane do wysługi emerytalnej ustala się na podstawie zaświadczeń o przebiegu służby funkcjonariusza.

Mając na uwadze realia niniejszej sprawy, wskazać należy, iż z upoważnienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Ł. wystawione zostało na rzecz odwołującego Z. W. zaświadczenie o przebiegu służby dla celów emerytalnych i rentowych, w którym potwierdzone zostało, iż odwołujący pełnił służbę w Służbie Celnej po dniu 14 września 1999 r., tj. od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 28 lutego 2017 r., jak również od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r. Na rzecz Z. W. wystawione zostało również zaświadczenie o przebiegu służby w Służbie Celnej, o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, jednakże z zaświadczenia tego nie wynikało, jakoby odwołujący pełnił służbę przy realizacji zadań policyjnych określonych odpowiednio w ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, bądź w Służbie Celno – Skarbowej na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r.

– Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1984, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1947, z późn. zm.).

Wskazać jednak trzeba, iż wspomniane zaświadczenie o przebiegu służby dla celów emerytalnych i rentowych nie stanowi wyłącznego i wiążącego środka dowodowego celem wykazania warunków faktycznego pełnienia służby. Na uwadze w tym względzie należy mieć charakter zaświadczenia, które nie posiada waloru wiążącego sądu ubezpieczeń społecznych. Niewątpliwym jest, iż zaświadczenie powyższe nie posiada waloru decyzji administracyjnej. Wydane bowiem zostało w postępowaniu uproszczonym przez organ służby celnej, w sposób urzędowy potwierdza wyłącznie treść dokumentów zgromadzonych przez dany organ, służąc w istocie jedynie na cele dowodowe dla postępowania administracyjnego toczącego się przed organem emerytalno-rentowym. Możliwość oparcia się wyłącznie na wyżej wskazanym zaświadczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury funkcjonariusza wydaje się zatem nieracjonalne, zważywszy chociażby na fakt braku doprecyzowania pełnionych przez funkcjonariuszy celnych obowiązków, które niejednokrotnie są szersze aniżeli te obowiązki wskazywane przy zatrudnieniu.

W tym miejscu przywołać zatem należy treść art. 473 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 k.p.c. sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. Według wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku (SN II URN 3/95) w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości, czy na kwestie związane z poleganiem ubezpieczeniowców, mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W tym kontekście podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu procesowym). Z kolei stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu materialnym).

W ocenie sądu, całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, na którym to materiale oparto ustalenia faktyczne, wykazał, że odwołujący się Z. W. wykonywał przez okres co najmniej 5 lat zadania i obowiązki określone w art. 1 ust. 2 pkt i 5 ustawy o Służbie Celnej z 24 lipca 1999 roku i art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o Służbie Celnej z 27 sierpnia 2009 roku, o czym mowa szerzej w dalszych rozważaniach prawnych.

Wskazać wprawdzie należy, iż doprecyzowanie uprawnień i obowiązków poszczególnych pracowników danej komórki następowało w kartach zakresu obowiązków i uprawnień. Z kart tych bowiem wynika, iż służba Z. W. związana była między innymi z procedurami uproszczonymi, interpretacją prawa podatkowego, czy decyzjami administracyjnymi urzędu. Jednakże w kartach tych umieszczane były zapisy odnośnie tego, że odwołujący obowiązany był również do wykonywania wszelkich innych czynności zleconych przez przełożonego. W istocie katalog zadań Z. W. nie był ograniczony wyłącznie do konkretnych czynności, wskazywanych w kartach obowiązków i uprawnień.

Nie bez znaczenia w tym względzie pozostawała okoliczność, iż wszystkie komórki organizacyjne Urzędu Celnego w Ł., w tym komórki zatrudniające odwołującego, zobowiązane były do wzajemnego współdziałania w zakresie niezbędnym dla prawidłowego wykonania zadań urzędu. Powyższa forma kontroli i współpracy wynikała z dokumentów w postaci decyzji nr (...) Naczelnika Urzędu Celnego II w Ł. z dnia 14 maja 2004 r. wraz z Regulaminem oraz Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Celnego I w Ł..

Nadto, jak słusznie wskazywał odwołujący się, przy badaniu czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy Urzędu Celnego na uwadze należy mieć również przepisy uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. – Kodeks celny (Dz. U. 1997, Nr 23, poz. 117), uchylonej dnia 1 maja 2004 r. Ustawa ta bowiem stanowi w istocie granicę celów oraz obowiązków funkcjonariuszy celnych.

Zgodnie z art. 3 § 1 pkt 1 dozór celny stanowił wszelkie działania podejmowane przez organ celny w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów mających zastosowanie do towarów przywożonych

na polski obszar celny lub z niego wywożonych. Kontrola celna stanowiła zaś w rozumieniu powyższego Kodeksu celnego wykonywanie czynności w ramach dozoru celnego, w szczególności takich jak: rewizja celna towarów, nakładanie i sprawdzanie zamknięć celnych, przeszukiwanie osób i pomieszczeń, konwój celny, strzeżenie towarów, kontrola wymaganych dokumentów i ich autentyczności, kontrola innych dokumentów i kontrola księgowości osób, zatrzymywanie i kontrola środków transportu, kontrola bagaży i innych towarów przewożonych przez osoby oraz innych podobnych czynności.

Nadto zadania służby celnej wyznaczane były dodatkowo przez przepisy międzynarodowe, tj. przez Wspólnotowy Kodeks Celny i przepisy wykonawcze (od 2004 r. do 2016 r.), jak również przez obowiązujący następnie, tj. od 1 maja 2016 r. – Unijny Kodeks Celny, i dotyczyły kwestii ujednoczenia obsługi obrotu towarowego z zagranicą i procedur celnych w tym zakresie, jak również ochrony rynku i walki z przestępczością transgraniczną.

Mając na uwadze powyższe uznać bowiem należy, iż czynności funkcjonariuszy celnych nie były ograniczone wyłącznie kartami obowiązków i uprawnień. Służba celna stanowiła i stanowi w istocie jednolitą umundurowaną formację. Niezależnie od miejsca przydzielenia funkcjonariusza do pełnienia obowiązków w ramach konkretnego oddziału/referatu, każdy z funkcjonariuszy obowiązany był kierować się tym samym celem związanym z zapewnieniem ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego, w tym zgodności z prawem przywozu towarów, czy wykonywaniem innych zadań, których granice zakresłone były i są przepisami prawa. Wykazane w niniejszy postępowaniu czynności odwołującego Z. W. wykonywane w okresie do 2006 r. stanowiły rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw. Zadania te realizowane były w terenie, lecz także w biurze, poprzez prowadzenie postępowań kontrolnych, dochodzeniowych, czy realizowały się w postępowaniach administracyjnych, celnych, podatkowych, stanowiąc grupę czynności tzw. „policyjnych”. Zakres czynności każdego funkcjonariusza niezależnie od przydzielonych obowiązków mógł być szerszy, w zależności od potrzeb Urzędu Celnego, czy zapotrzebowania poszczególnych komórek organizacyjnych wchodzących w jego skład, na podstawie przepisów wyżej wskazanych aktów prawa, w oparciu o polecenia służbowe wydawane przez przełożonego. Szerszy, aniżeli wynikający z kart obowiązków, zakres czynności odwołującego się potwierdził niewątpliwie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Odwołujący brał między innymi udział w kontrolach na terenie urzędu z udziałem Policji. Okoliczność działania służby celnej w asyście Policji, czy Straży Granicznej wynikała bowiem z braku posiadania broni i stosowania środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy celnych, co miało miejsce w istocie do 2010 r.

Powyższe skutkowało tym, iż w przypadku określonego polecenia przełożonego, odwołujący wraz z pozostałymi funkcjonariuszami celnymi, brał udział w działaniach terenowych, noszących znamiona działań policyjnych. Powyższe potwierdzone zostało zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności zeznaniami współpracowników odwołującego się. Z. W. wykonywał bowiem także zadania tożsame, a co najmniej zbliżone do zadań policyjnych, a więc bezpośrednio związane z rozpoznawaniem, wykrywaniem, zapobieganiem i zwalczaniem określonych typów przestępstw i wykroczeń. Zakres jego obowiązków był szeroki, odwołujący pełnił służbę w różnych komórkach organizacyjnych w zależności od potrzeb Urzędu Celnego.

Czynności te stanowiły zadania określone odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej lub służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Odnosząc się natomiast do okresu wykonywania wyżej wskazanych czynności należało uznać, iż odwołujący niewątpliwie wykonywał je w okresie co najmniej od daty mianowania do pełnienia służby stałej, tj. od 1 lipca 2000 r. do 2006 r., co stanowi okres stażu w służbie przy wykonywaniu wspomnianych czynności w wymiarze co najmniej 5 lat (nawet przy uwzględnieniu okresów absencji odwołującego w tym okresie).

Powyższe skutkuje uznaniem, iż odwołujący spełnił przesłankę wynikającą z art. 12 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, wbrew twierdzeniom organu rentowego. Nadto odwołujący osiągnął staż służby ponad 15 lat.

W tym miejscu dodać jednocześnie należy, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał na to, że Z. W. pełnił wyżej wskazane czynności również przed dniem mianowania do służby stałej. Sąd jednak nie odnosił się do okresu służby sprzed uzyskania przez odwołującego aktu mianowania, mając na uwadze, iż staż służby Z. W. osiągnięty po 2000 roku był wystarczający do spełnienia przesłanek uzasadniających przyznanie świadczenia emerytalnego.

Mając bowiem na uwadze literalną treść art. 22 ust. 2 ustawy zmieniającej o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, funkcjonariuszowi Służby Celnej i funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej okresy, o których mowa w art. 150 ust. 8 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.), w art. 22b ust. 8 i art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.) oraz w art. 99 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948) nie są traktowane jako okresy służby, ani okresy równorzędne ze służbą w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Tym samym, z uwagi na treść art. 22 ust. 2 ustawy zmieniającej w zw. z art. 99 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948), zachodziłaby podstawa do braku możliwości potraktowania okresu służby ubezpieczonego w Służbie Celnej przed dniem jego mianowania, jako okresu służby, ani okresu równorzędnego ze służbą w rozumieniu ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Z wyżej wskazanych przepisów wynikałoby zatem, iż stosunek służby powstaje dopiero z dniem mianowania funkcjonariusza do służby.

Od powyższej kwestii będzie zaś zależała dopiero ewentualna wysokość emerytury. Zgodnie bowiem z art. 15d ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym funkcjonariusz emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 2-3, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a.

Przedmiotem niniejszej sprawy było jednak wyłącznie ustalenie, czy odwołującemu się winno przysługiwać prawo do emerytury. Skoro okoliczność ta została wykazana, sąd zaniechał odnoszenia się do okresów służby sprzed mianowania odwołującego.

Tym samym badaniu w niniejszym postępowaniu nie podlegały zarzuty zgłaszane przez odwołującego odnośnie braku zgodności z Konstytucją konkretnych przepisów, m. in. art. 21 ust. 1 oraz art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 1321). Tutejszy Sąd nie znalazł również na gruncie niniejszej sprawy podstaw do przedstawienia pytania prawnego odnośnie zgodności powyższych przepisów z Konstytucją.

Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z art. 193 Konstytucji RP pytanie takie może być zadane, jeżeli od odpowiedzi zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Wynik niniejszej sprawy nie był jednak uzależniony od wyroku Trybunału Konstytucyjnego, bowiem przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe doprowadziło do zmiany zaskarżonej decyzji zgodnie z odwołaniem Z. W..

Odnosząc się natomiast do zarzutów odwołującego się w kwestii naruszenia przepisów postępowania administracyjnego, nie podlegały one w istocie badaniu przez tutejszy Sąd. Wskazać bowiem należy, iż gdyby przyjąć, że sąd powszechny jest władny badać naruszenia procedury administracyjnej popełnione w toku wydawania decyzji, oznaczałoby to wkroczenie przez sąd powszechny w kompetencje organów administracji publicznej i sądów administracyjnych. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie taka ingerencja uznawana jest za niedopuszczalną. Nieuchronnie więc właściwym do rozpatrzenia niniejszego odwołania od skarżonej decyzji w oparciu o przepisy k.p.a. winien być organ wyższego stopnia względem organu, który skarżoną decyzję wydał. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa

materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania, pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych – jako sąd powszechny – może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. uchwały Sądu Najwyższego z 21 listopada 1980 r., III CZP 43/80. OSNCP 1981 Nr 8, poz. 142, z 27 listopada 1984 r., III CZP 70/84. OSNCP 1985 Nr 8, poz. 108 oraz z 21 września 1984 r., III CZP 53/84. OSNCP 1985 nr 5-6, poz. 65), jako przedmiotu odwołania.

Ostatecznie wskazać należy, iż zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy świadczenia pieniężne wypłaca się od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym złożono wniosek, o którym mowa w art. 32 ust. 3 ww. ustawy, przy czym prawo do świadczeń powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. W dniu 17 stycznia 2018 r. Z. W. złożył wniosek o przyznanie emerytury, przy czym wszystkie przesłanki nabycia prawa do zaopatrzenia zostały spełnione przez niego na dzień 1 stycznia 2018 r., dlatego też należało przyznać odwołującemu prawo do emerytury policyjnej od dnia 1 stycznia 2018 r.

Z uwagi na wszelkie wskazane wyżej okoliczności i rozważania uznać należało, że odwołanie podlegało uwzględnieniu, co skutkowało orzeczeniem przez tutejszy sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w sentencji wyroku.

Sędzia Artur Fryc

Zarządzenie: (...)

Sędzia Artur Fryca